ZAKON O SPOLJNOTRGOVINSKOM POSLOVANJU

(Sl. glasnik RS br. 36/09 , 36/11 - dr. zakon**, 88/11 , 89/15** - dr. zakon**)**

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

(1) Ovim zakonom uređuje se spoljnotrgovinsko poslovanje u skladu sa pravilima Svetske trgovinske organizacije (STO) i propisima Evropske unije (EU), kao i nadležnost Agencije za strana ulaganja i promociju izvoza.
(2) Spoljnotrgovinsko poslovanje je spoljnotrgovinski promet robe i usluga i obavljanje privrednih delatnosti stranog lica u Republici Srbiji i domaćeg lica u drugoj državi ili carinskoj teritoriji.
(3) Spoljnotrgovinski promet pojedinom vrstom robe i usluge može se posebno urediti u skladu sa pravilima STO i propisima EU.
(4) Spoljna trgovina naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namene uređuje se posebnim zakonom.

Značenje pojedinih pojmova

Član 2.

(1) Spoljnotrgovinski promet je promet između domaćih i stranih lica koji se obavlja na osnovu ugovora zaključenih u skladu sa domaćim propisima i međunarodnim ugovorima.
(2) Obavljanje privrednih delatnosti obuhvata direktno ulaganje i investicione radove stranog lica u Republici Srbiji, odnosno domaćeg lica u drugoj državi ili carinskoj teritoriji.
(3) U smislu stava 2. ovog člana:
1) direktno ulaganje je osnivanje privrednog društva, ogranka, predstavništva, kupovina udela ili akcija u kapitalu privrednog društva, dokapitalizacija privrednog društva i svaki drugi oblik ulaganja stranog lica u Republici Srbiji, odnosno domaćeg lica u drugoj državi ili carinskoj teritoriji.
2) investicioni radovi su projektovanje, građevinski i zanatski radovi, inženjerski radovi i svi ostali radovi i usluge na objektima koje vrši, odnosno pruža strano lice u Republici Srbiji, odnosno domaće lice u drugoj državi ili carinskoj teritoriji.

Lica u spoljnotrgovinskom poslovanju

Član 3.

(1) Domaće lice, u smislu ovog zakona je, pravno lice, ogranak domaćeg i stranog pravnog lica i preduzetnik koji imaju sedište, odnosno koji su registrovani u Republici Srbiji, kao i fizičko lice koje ima prebivalište u Republici Srbiji, osim fizičkog lica koje ima prebivalište, odnosno boravište van Republike Srbije duže od godinu dana.
(2) Strano lice, u smislu ovog zakona, je svako lice koje nije navedeno u stavu 1. ovog člana.

Član 4. [1]

Brisan (Sl. glasnik RS br. 88/11)

II. PRINCIPI SPOLJNOTRGOVINSKOG POSLOVANJA

Sloboda spoljnotrgovinskog prometa robom

Član 5.

(1) Spoljnotrgovinski promet robom je slobodan i može se ograničiti samo u skladu sa odredbama ovog zakona.

(2) Domaća i strana pravna lica, njihovi ogranci, kao i preduzetnici, stiču pravo i obavljaju spoljnotrgovinski promet robom pod jednakim uslovima.
(3) Predstavništvo stranog pravnog lica obavlja poslove vezane za spoljnotrgovinsko poslovanje u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva.
(4) Domaća i strana fizička lica imaju ista prava u spoljnotrgovinskom prometu robom i taj promet obavljaju isključivo za sopstvene potrebe.
(5) Državni organi, verske, sportske, humanitarne i ostale organizacije spoljnotrgovinski promet robom obavljaju isključivo za sopstvene potrebe.

Tretman najpovlašćenije nacije

Član 6.

(1) Tretman najpovlašćenije nacije se primenjuje u spoljnotrgovinskom prometu sa državom ili carinskom teritorijom kojoj je ovaj tretman dodeljen međunarodnim sporazumom ili odlukom Vlade.
(2) Tretman najpovlašćenije nacije u odnosu na robu, u smislu ovog zakona, podrazumeva da se sve prednosti, pogodnosti, povlastice ili izuzeća koje Republika Srbija odobri bilo kojoj robi poreklom iz ili koja je namenjena drugoj državi ili carinskoj teritoriji, odmah i bez odlaganja odobravaju istoj ili sličnoj robi poreklom iz ili koja je namenjena bilo kojoj državi ili carinskoj teritoriji.
(3) Tretman najpovlašćenije nacije u odnosu na usluge, u smislu ovog zakona, podrazumeva tretman usluga i pružaoca usluga, koji potiču iz jedne države ili carinske teritorije, koji nije nepovoljniji od tretmana sličnih usluga i pružaoca sličnih usluga iz bilo koje druge države ili carinske teritorije.
(4) Tretman najpovlašćenije nacije ne uključuje uslove koji su odobreni sporazumom o slobodnoj trgovini, sporazumom o carinskoj uniji, aranžmanom o pograničnoj trgovini i uslove odobrene ili zasnovane na prelaznim sporazumima o uspostavljanju zone slobodne trgovine ili carinske unije.

Nacionalni tretman

Član 7.

(1) Strana roba uvezena na teritoriju Republike Srbije neće imati manje povoljan tretman od tretmana koji ima slična domaća roba.
(2) Nacionalni tretman u odnosu na usluge, u smislu ovog zakona, podrazumeva da sve mere koje utiču na usluge koje potiču iz druge države ili carinske teritorije, kao i na pružaoce usluga iz druge države ili carinske teritorije, ne mogu biti nepovoljnije od mera koje se primenjuju na slične domaće usluge ili na domaće pružaoce usluga.
(3) Usluge koje potiču iz druge države ili carinske teritorije, kao i pružaoci usluga iz druge države ili carinske teritorije, uživaju nacionalni tretman na osnovu međunarodnog sporazuma.
(4) Prava intelektualne svojine stranih lica neće imati manje povoljan tretman od tretmana koji je dat pravima intelektualne svojine domaćih lica.

Zabrana kvantitativnih ograničenja

Član 8.

U spoljnotrgovinskom prometu robom ne mogu se uvoditi nova niti zadržavati postojeća kvantitativna ograničenja, osim onih koja su propisana ovim zakonom.

Javnost

Član 9.

(1) Mere koje utiču na spoljnotrgovinsko poslovanje koje se donose u skladu sa ovim zakonom objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

(2) Ministarstvo nadležno za poslove ekonomskih odnosa sa inostranstvom (u daljem tekstu: ministarstvo), na zahtev zainteresovanog lica, daje informacije o primeni ovog zakona i merama koje se na osnovu njega donose.

Poverljivost informacija

Član 10.

Informacije pribavljene u skladu sa ovim zakonom smatraju se poverljivim i ne mogu se objaviti, niti dostaviti trećim licima bez pismene saglasnosti lica na koje se odnose, osim kada je nadležni organ obavezan da to učini u skladu sa zakonom.

Izuzeci od principa spoljnotrgovinskog poslovanja

Član 11.

Odredbe ovog zakona neće se tumačiti tako da sprečavaju uvođenje ili primenu mera koje utiču na spoljnotrgovinski promet robom, ukoliko se ove mere ne primenjuju tako da čine proizvoljnu ili neopravdanu diskriminaciju među državama, odnosno carinskim teritorijama gde su na snazi isti uslovi ili kao prikriveno ograničavanje međunarodne trgovine i ako se ove mere:

1) uvode ili primenjuju u cilju neophodne zaštite javnog morala,

2) uvode ili primenjuju u cilju neophodne zaštite života i zdravlja ljudi, životinja ili biljaka,

3) odnose na uvoz ili izvoz zlata ili srebra,

4) uvode ili primenjuju kao neophodne da obezbede usaglašenost sa propisima koji nisu u suprotnosti sa odredbama sporazuma STO, uključujući primenu carinskih propisa, propisa kojima se uređuje zaštita patenata, žigova i autorskih prava, kao i sprečavanje dovođenja u zabludu,

5) odnose na proizvode izrađene u zatvorima,

6) uvode u cilju zaštite umetničkog, istorijskog ili arheološkog blaga,

7) odnose na zaštitu neobnovljivih prirodnih bogatstava, ako se te mere primenjuju uporedo sa ograničenjem domaće proizvodnje ili potrošnje,

8) preduzimaju u cilju poštovanja obaveza iz međunarodnog robnog sporazuma koji je u saglasnosti sa kriterijumima podnetim članicama STO ili koji je podnet članicama STO, a članice STO nisu imale primedaba,

9) odnose na ograničavanje izvoza sirovina proizvedenih u Republici Srbiji i potrebnih da se domaćoj prerađivačkoj industriji obezbede neophodne količine tih sirovina u periodima kada se domaća cena održava na nivou ispod svetske cene po odluci Vlade u okviru stabilizacije tržišta te robe, pod uslovom da to ograničavanje nema za posledicu povećanje izvoza ili zaštite za tu domaću industriju i da se tom merom ne vrši nikakva diskriminacija,

10) uvode ili primenjuju zbog nestašice proizvoda (opšte ili lokalne) kako bi se ti proizvodi pribavili ili raspodelili, pod uslovom da sve države imaju pravo na pravičan udeo u snabdevanju ovim proizvodima i da se takve mere ukidaju kada prestanu da postoje razlozi zbog kojih su uvedene, ili

11) uvode ili primenjuju u cilju zaštite bezbednosti ako se:

- odnose na fisione materijale ili materijale od kojih oni potiču,
- odnose na promet oružja, municije i sredstava za vođenje rata, kao i na promet druge robe i materijala koji se vrši posredno ili neposredno za potrebe snabdevanja oružanih snaga,
- preduzimaju u vreme rata ili drugih vanrednih situacija u međunarodnim odnosima, ili

- uvode ili primenjuju u cilju ispunjavanja obaveza iz Povelje Ujedinjenih nacija u smislu održavanja međunarodnog mira i bezbednosti.

III. MERE KOJE UTIČU NA SPOLJNOTRGOVINSKO POSLOVANJE

Mere

Član 12.

(1) Mere koje utiču na spoljnotrgovinsko poslovanje (u daljem tekstu: mere) propisuju se, sprovode i tumače u skladu sa principima ovog zakona i pravilima STO, propisima EU i obavezama iz međunarodnih sporazuma.
(2) Mere iz stava 1. ovog člana dozvoljene su samo u slučaju kada:
1) je to neophodno za postizanje ciljeva predviđenih ovim zakonom,
2) je to izričito propisano zakonom, i
3) su stepen, obim i trajanje mere srazmerni njenoj svrsi, odnosno kada su ograničeni na minimum neophodan za postizanje ciljeva mere.

Primena mera

Član 13.

(1) Mera koja se uvodi u skladu sa ovim zakonom ne sme da ima za cilj ili posledicu narušavanje slobode trgovine i konkurentnosti učesnika u određenom spoljnotrgovinskom poslu.
(2) Mera se ukida, ili se njen stepen ili obim umanjuje kada prestanu da postoje razlozi za njenu primenu, ili kada se promene okolnosti zbog kojih je mera uvedena.

Nadležnost za uvođenje mera

Član 14.

(1) Mere i bliže uslove za primenu mera propisuje Vlada, na predlog ministarstva ili drugog nadležnog organa.
(2) Ako se merom iz stava 1. ovog člana propisuje pribavljanje isprave koja je uslov za uvoz, izvoz ili tranzit robe, spisak takve robe objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Upravni postupak i upravni spor

Član 15.

(1) Na postupak donošenja pojedinačnih upravnih akata, u smislu ovog zakona, primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje opšti upravni postupak, osim ako ovim zakonom nije drugačije predviđeno.
(2) Protiv akta iz stava 1. ovog člana može da se pokrene upravni spor.

Administrativne naknade za rad organa

Član 16.

Iznos naknada za administrativne usluge koje organi, odnosno lica kojima su zakonom poverena javna ovlašćenja, pružaju licima u spoljnotrgovinskom poslovanju ne može:
1) biti veći od stvarnih troškova pruženih usluga,
2) predstavljati indirektnu zaštitu domaće proizvodnje, i
3) predstavljati indirektno opterećenje uvoza i izvoza.

IV. SPOLJNOTRGOVINSKI PROMET ROBOM

1) Izvoz, uvoz i tranzit

Član 17.

(1) Izvoz robe je iznošenje, slanje, odnosno isporuka robe sa teritorije Republike Srbije na teritoriju druge države ili carinske teritorije, u skladu sa carinskim propisima Republike Srbije.
(2) Uvoz robe je unošenje, dopremanje, odnosno isporuka robe sa teritorije druge države ili carinske teritorije na teritoriju Republike Srbije, u skladu sa carinskim propisima Republike Srbije.

(3) Tranzit robe je prelazak robe preko carinske teritorije Republike Srbije, u skladu sa carinskim propisima Republike Srbije.

2) Kvantitativna ograničenja

Član 18.

(1) Kvantitativno ograničenje je najveći ukupan obim pojedine robe određen po vrednosti ili po količini koji može da se izveze ili uveze u propisanom roku.
(2) Kvantitativno ograničenje raspodeljuje se na kvote, osim ako nije drugačije propisano.

Uslovi za uvođenje kvantitativnog ograničenja

Član 19.

(1) Kvantitativno ograničenje uvoza može da se uvede radi:
1) zaštite od prekomernog uvoza u skladu sa članom 34. ovog zakona, ili
2) zaštite platnog bilansa u skladu sa čl. 35 , 36. i 36a ovog zakona.
(2) Kvantitativno ograničenje izvoza može da se uvede privremeno, u cilju sprečavanja kritične nestašice osnovnih proizvoda ili radi ublažavanja posledica takve nestašice u Republici Srbiji.
(3) Kvantitativna ograničenja uvoza i izvoza mogu da se uvedu:
1) u slučajevima predviđenim članom 11. ovog zakona, ili
2) radi primene normi ili propisa o klasifikaciji, rangiranju ili plasiranju robe u međunarodnoj trgovini.
(4) Vlada, na predlog ministarstva, uvodi kvantitativna ograničenja iz st. 1. i 2. ovog člana, a na predlog ministarstva ili drugog nadležnog organa - kvantitativna ograničenja iz stava 3. ovog člana.

Raspodela kvota

Član 20.

(1) Ministarstvo, odnosno drugi nadležni organ raspodeljuje kvote na zahtev podnosioca, u skladu sa uslovima koji uključuju naročito:
1) ekonomski opravdanu količinu robe obuhvaćenu kvotom,
2) stepen iskorišćenosti ranije dodeljenih kvota i
3) mogućnost dodele kvote licima kojima ranije nisu dodeljivane kvote.
(2) Kvote se raspodeljuju:
1) izdavanjem dozvola na neautomatski način za uvoz, odnosno izvoz dodeljene kvote,
2) otpisivanjem od strane nadležnog carinskog organa, u momentu carinjenja robe, prema redosledu prihvatanja carinske deklaracije.
(3) Dodeljena kvota je neprenosiva.
(4) Kvota se može iskoristiti u roku koji ne može biti duži od godinu dana od dana njene dodele.
(5) Broj isporuka tokom roka u kome se kvota može iskoristiti nije ograničen.
(6) Ako lice ne koristi kvotu u skladu sa uslovima utvrđenim propisom o uvođenju kvantitativnog ograničenja, odnosno aktom o dodeli kvote, ministarstvo, odnosno drugi nadležni organ može da stavi van snage akt o dodeli kvote.
(7) Vlada može da propiše bliže uslove za raspodelu kvota.

3) Dozvole

Član 21.

(1) Dozvola je isprava koja se, na zahtev podnosioca, izdaje za uvoz, izvoz ili tranzit pojedine robe.

(2) Izdavanje dozvole može biti automatsko i neautomatsko.
(3) Automatsko izdavanje dozvole je izdavanje dozvole kada se zahtev odobrava u svim slučajevima uz podnetu propisanu dokumentaciju.
(4) Neautomatsko izdavanje dozvole je izdavanje dozvole koje nije obuhvaćeno odredbom stava 3. ovog člana.

Nadležnost za izdavanje dozvole

Član 22.

(1) Ministarstvo, odnosno drugi nadležni organ, u skladu sa propisima, odlučuje o zahtevu za izdavanje dozvole.
(2) Ako je u postupku odlučivanja o zahtevu za izdavanje dozvole potrebno, organ iz stava 1. ovog člana pribavlja mišljenje drugih organa, organizacija, institucija i udruženja, koji su dužni da dostave mišljenje u roku koji odredi organ iz stava 1. ovog člana.

Postupak izdavanja, korišćenja i ukidanja dozvola

Član 23.

(1) Zahtev za izdavanje dozvole podnosi se organu iz člana 22. stav 1. ovog zakona.
(2) Zahtev za izdavanje dozvole ne može da bude odbijen zbog manjih nedostataka u dokumentaciji koji ne utiču na osnovne podatke sadržane u zahtevu.
(3) Propis iz člana 14. stav 1. ovog zakona kojim se utvrđuje izdavanje uvozne dozvole, kao i propis kojim se utvrđuju izuzeća, odstupanja ili izmene uslova za izdavanje uvozne dozvole, odnosno spisak robe koja se uvozi na osnovu dozvole, objavljuje se kad god je to moguće 21 dan pre dana početka njegove primene.
(4) Propisom iz stava 3. ovog člana kojim se utvrđuju izuzeća od obaveze pribavljanja dozvole, obavezno se utvrđuju i kriterijumi za ta izuzeća, način podnošenja zahteva za ta izuzeća, kao i način odlučivanja o zahtevu za izuzeće.
(5) Način podnošenja zahteva za izdavanje dozvole, za izmenu, odnosno produženje dozvole, propisuje se tako da bude što jednostavniji.
(6) Zahtev za izdavanje dozvole podnosi se jednom organu, a izuzetno, u slučaju kada je neophodno, dostavlja se najviše u tri organa.
(7) Vlada, na predlog organa iz člana 22. stav 1. ovog zakona, propisuje bliže uslove za izdavanje, korišćenje i ukidanje dozvola, u skladu sa pravilima STO i propisima EU.

4) Posebni uslovi

Posebna nadležnost

Član 24.

(1) Ako je ugovorom, domaćim ili stranim propisom ili potvrđenim međunarodnim ugovorom predviđeno da robu u izvozu, uvozu i tranzitu prate određene isprave, a nadležnost za izdavanje ili overu tih isprava nije propisana, te isprave izdaje ili overava organ, odnosno drugo lice koje na predlog ministarstva ovlasti Vlada.
(2) Vlada, na predlog ministarstva, propisuje način izdavanja i overe isprava iz stava 1. ovog člana.

Sanitarni, veterinarski i fitosanitarni zahtevi

Član 25.

(1) Roba koja se izvozi, uvozi, tranzitira ili se nalazi u nekom carinskom postupku podleže ispunjenju sanitarnih, veterinarskih i fitosanitarnih uslova, u skladu sa propisima.
(2) Uslovi iz stava 1. ovog člana ne mogu da imaju za posledicu dodatno ograničenje izvoza, uvoza ili tranzita.

Tehnički propisi i standardi

Član 26.

(1) Tehnički propis, u smislu zakona kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti, može se primeniti na uvoz robe, a njegova primena ne može imati za posledicu dodatno ograničenje uvoza.

(2) Usaglašenost sa standardima nije uslov za uvoz robe.

V. SPOLJNOTRGOVINSKI PROMET USLUGA

Uslovi

Član 27.

(1) Spoljnotrgovinski promet usluga obavlja se u skladu sa zakonom, međunarodnim sporazumima i preuzetim obavezama Republike Srbije.

(2) Pružanje usluga domaćeg lica u drugoj državi ili carinskoj teritoriji, slobodno je.

(3) Strana lica na teritoriji Republike Srbije pružaju usluge u skladu sa propisima koji uređuju pružanje pojedinih vrsta usluga.

Dan pružanja usluga

Član 28.

(1) Dan pružanja usluge u spoljnotrgovinskom prometu određuje se ugovorom.

(2) Ministarstvo propisuje dan pružanja usluge ako taj dan nije određen ili odrediv na osnovu ugovora.

VI. MERE ZAŠTITE

Vrste mera

Član 29.

Vlada može da propiše sledeće mere zaštite:

1) antidampinške mere;
2) kompenzatorne mere;
3) mere za zaštitu od prekomernog uvoza;
4) mere za zaštitu ravnoteže platnog bilansa.

1) Antidampinške mere

Član 30.

U smislu ovog zakona:

1) "antidampinška mera" je posebna dažbina na uvoz proizvoda koja se uvodi radi otklanjanja negativnih uticaja dampinga;
2) "damping" je uvoz proizvoda u Republiku Srbiju po ceni koja je niža od normalne vrednosti sličnih proizvoda u državi ili carinskoj teritoriji izvoza;
3) "normalna vrednost" je cena sličnog proizvoda na tržištu države ili carinske teritorije izvoza, utvrđena u normalnim uslovima trgovine u toj državi ili carinskoj teritoriji izvoza, ili u slučaju nedovoljne prodaje na domaćem tržištu, cena koštanja uvećana za prodajne, opšte i administrativne troškove.

Primena antidampinških dažbina

Član 31.

(1) Vlada uvodi antidampinške dažbine na predlog ministarstva i po okončanju postupka ispitivanja koje sprovodi ministarstvo ukoliko se utvrdi da postoji:

1) damping,
2) šteta za domaću industriju i
3) postojanje uzročne veze između dampinga i štete.

(2) U smislu stava 1. ovog člana:

1) "domaća industrija" je ukupna proizvodnja svih domaćih proizvođača sličnih proizvoda ili onih čija ukupna proizvodnja sličnih proizvoda čini pretežni deo ukupne domaće proizvodnje tih proizvoda;
2) "šteta" je materijalna šteta naneta domaćoj industriji, opasnost od nastajanja materijalne štete ili znatno usporavanje osnivanja takve industrije.
(3) Vlada propisuje bliže uslove za primenu antidampinških mera.

2) Kompenzatorne mere

Član 32.

U smislu ovog zakona:
1) "kompenzatorna mera" je posebna dažbina na uvoz proizvoda koja se uvodi radi otklanjanja negativnih uticaja subvencionisanja, koje se vrši u državi ili carinskoj teritoriji porekla, odnosno izvoza proizvoda;
2) "subvencija" je direktni ili indirektni finansijski doprinos ili bilo koja podrška cenama ili dohotku koju vrši vlada u državi ili carinskoj teritoriji porekla, odnosno izvoza proizvoda, u korist proizvođača, proizvodnje, izvoza ili transporta tih proizvoda u Republiku Srbiju, čime primaoci subvencije ostvaruju korist.

Primena kompenzatorne dažbine

Član 33.

(1) Vlada uvodi kompenzatornu dažbinu na predlog ministarstva i po okončanju postupka ispitivanja koje sprovodi ministarstvo, ukoliko se utvrdi da postoji:
1) subvencija,
2) šteta za domaću industriju u smislu člana 31. stava 2. ovog zakona i
3) postojanje uzročne veze između subvencije i štete.
(2) Vlada propisuje bliže uslove za primenu kompenzatornih mera.

3) Mere za zaštitu od prekomernog uvoza

Član 34.

(1) Mera za zaštitu od prekomernog uvoza se može primeniti na neki proizvod samo ukoliko se utvrdi da se takav proizvod uvozi u tako povećanim količinama, u apsolutnim ili relativnim vrednostima u odnosu na domaću proizvodnju i pod uslovima da prouzrokuje ili preti da izazove ozbiljnu štetu domaćoj industriji, koja proizvodi slične ili direktno konkurentne proizvode.
(2) U smislu stava 1. ovog člana:
1) "ozbiljna šteta" je značajno opšte pogoršanje položaja domaće industrije;
2) "opasnost od nastajanja ozbiljne štete" je nedvosmislena pretnja da će nastati ozbiljna šteta. Utvrđivanje postojanja opasnosti od nastajanja ozbiljne štete biće zasnovano na činjenicama, a ne na izjavama, nagađanju ili eventualnoj mogućnosti;
3) "domaća industrija" je ukupna proizvodnja svih domaćih proizvođača sličnih ili direktno konkurentnih proizvoda, ili onih proizvođača čija ukupna zajednička proizvodnja takvih proizvoda, čini pretežni deo ukupne domaće proizvodnje tih proizvoda.
(3) Vlada propisuje bliže uslove za primenu mera za zaštitu od prekomernog uvoza.

4) Mere za zaštitu ravnoteže platnog bilansa

Član 35.

(1) Mera za zaštitu ravnoteže platnog bilansa može da se uvede ako je neophodno da se:
1) zaustavi znatno opadanje deviznih rezervi ili spreči neposredna opasnost od znatnijeg opadanja deviznih rezervi, ili
2) uvećaju veoma niske devizne rezerve.
(2) Radi zaštite ravnoteže platnog bilansa mogu se uvesti mere zasnovane na ceni, u skladu sa zakonom.
(3) Mere zasnovane na ceni obuhvataju uvozne dažbine, zahteve za polaganjem uvoznog depozita i druge trgovinske mere koje utiču na cenu uvezene robe.

Član 36.

(1) Izuzetno od člana 35. ovog zakona, Vlada, na predlog ministarstva i na osnovu podataka i mišljenja dobijenih od Narodne banke Srbije, može da ograniči količinu i vrednost uvoza radi zaštite platnog bilansa, ako mere zasnovane na ceni ne mogu da zaustave naglo pogoršanje platnog bilansa.
(2) Predlog iz stava 1. ovog člana mora da sadrži obrazloženje razloga zbog kojih mere zasnovane na ceni ne rešavaju platnobilansnu situaciju.

Član 36a

(1) Mere za zaštitu ravnoteže platnog bilansa primenjuju se samo u meri koja je opravdana pod uslovima navedenim u članu 35. ovog zakona, a stepen mera će se postepeno smanjivati sa poboljšavanjem platnog bilansa.
(2) Kriterijumi za određivanje proizvoda koji podležu merama za zaštitu ravnoteže platnog bilansa moraju biti obrazloženi.
(3) Određeni osnovni proizvodi mogu se izuzeti od primene mera za zaštitu ravnoteže platnog bilansa.
(4) Mere za zaštitu ravnoteže platnog bilansa ne mogu da se uvedu ni da se primene radi zaštite domaćih proizvođača.
(5) Vlada propisuje bliže uslove za primenu mera za zaštitu ravnoteže platnog bilansa na predlog nadležnog ministarstva, odnosno Narodne banke Srbije, u skladu sa zakonom.

VII. OSTALI REŽIMI I MERE

Naplata, odnosno plaćanje u robi, odnosno uslugama

Član 37.

(1) Domaće lice može robu koju izvozi, odnosno uvozi, kao i usluge u spoljnotrgovinskom prometu da naplati, odnosno plati u robi, odnosno uslugama, a naročito ako se radi o nabavci

opreme, repromaterijala i sirovina namenjenih proizvodnji robe i pružanju usluga i ako se radi o uslugama koje se pružaju u postupku aktivnog ili pasivnog oplemenjivanja, u skladu sa carinskim propisima, a naplata ili plaćanje se vrši u robi koja je predmet oplemenjivanja, odnosno u oplemenjenoj robi.
(2) Vlada može da propiše bliže uslove za plaćanje i naplatu u robi, odnosno uslugama.

Izvoz i uvoz bez naplate, odnosno plaćanja

Član 38.

Izvoz, odnosno uvoz robe i usluga može da se vrši bez naplate, odnosno plaćanja radi ispunjenja obaveza iz ugovora i u drugim slučajevima koje propiše Vlada.

Izuzeci u vezi sa robom kupljenom u drugoj državi ili carinskoj teritoriji

Član 39.

Domaće lice robu kupljenu u drugoj državi ili carinskoj teritoriji ne mora da:
1) uveze ako se ta roba, na osnovu ugovora, neposredno isporučuje u drugu državu ili carinsku teritoriju, ili
2) stavi u slobodan promet, ako se ta roba nakon sprovedenog odgovarajućeg carinskog postupka otprema sa teritorije Republike Srbije.

Praćenje pojedinih spoljnotrgovinskih poslova

Član 40.

(1) Vlada, u cilju unapređivanja spoljnotrgovinskog poslovanja i efikasnije primene ovog zakona i drugih propisa koji utiču na spoljnotrgovinsko poslovanje, može da propiše obavezu evidencije ili izveštavanja o pojedinim spoljnotrgovinskim poslovima i sadržaj tih evidencija i izveštaja.
(2) Primena odredbe stava 1. ovog člana ne može da ima za cilj ili za posledicu dodatno ograničenje slobode spoljne trgovine.

Član 41.

Brisan (Sl. glasnik RS br. 88/11)

VIII. brisana ("Sl. glasnik RS", br. 89/15)

Član 42.

Brisan (Sl. glasnik RS br. 89/15)

Član 43.

Brisan (Sl. glasnik RS br. 89/15)

Član 44.

Brisan (Sl. glasnik RS br. 89/15)

Član 45.

Brisan (Sl. glasnik RS br. 89/15)

Član 46.

Brisan (Sl. glasnik RS br. 89/15)

IX. KAZNENE ODREDBE

Član 47.

(1) Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice koje dodeljenu kvotu ne koristi u skladu sa uslovima iz člana 20. stav 6. ovog zakona.
(2) Novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik, odnosno odgovorno lice u pravnom licu.

Član 48.

(1) Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice koje krši propisane uslove za korišćenje dozvole izdate u skladu sa članom 22. ovog zakona.
(2) Novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik, fizičko lice, odnosno odgovorno lice u pravnom licu.

Član 48a

(1) Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako u zahtevu, odnosno dokumentaciji iz člana 23. ovog zakona da netačne podatke.
(2) Novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik, fizičko lice, odnosno odgovorno lice u pravnom licu.
(3) Ukoliko je prekršaj iz stava 1. ovog člana učinjen bez namere obmanjivanja ili grubog nemara, učiniocu se može izreći opomena.

Član 49.

(1) Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice koje robu izvozi, odnosno uvozi, a usluge u spoljnotrgovinskom poslu plaća, odnosno naplaćuje u robi ili uslugama, a koje ne postupa u skladu sa uslovima propisanim aktom donetim na osnovu člana 37. stav 2. ovog zakona.
(2) Novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik, odnosno odgovorno lice u pravnom licu.

Član 50.

(1) Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara, kazniće se za prekršaj pravno lice koje ne ispuni obavezu evidentiranja i izveštavanja o pojedinom poslu spoljne trgovine propisanu u skladu sa članom 40. stav 1. ovog zakona.
(2) Novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik, odnosno odgovorno lice u pravnom licu.

Član 51.

Za odlučivanje u prvom stepenu za prekršaje iz čl. 47. do 50. nadležno je Ministarstvo finansija - Devizni inspektorat.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Propisi koji prestaju da važe

Član 52.

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o spoljnotrgovinskom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 101/05).

(2) Danom upisa Agencije iz člana 42. ovog zakona u sudski registar, prestaje da važi odredba člana 30. tačka 8) i člana 38. Zakona o ministarstvima ("Službeni glasnik RS", broj 65/08).

(3) Do donošenja propisa za izvršavanje ovog zakona, primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o spoljnotrgovinskom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 101/05).

Stupanje na snagu

Član 53.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije.